

Dopis z Moravy.

V našem národním a politickém životě na Moravě vyskytla se v nedávné době zvláštnost, kterou bychom v dřívějších politických zápisech naráželi hledati. Tato zvláštnost evokuje o politické vyspělosti a i neobyčejně jednotnosti českých voličů v Jaroměřích. Bylo to při volbě městské skupiny krumlovské, k níž také Litoměřice náležely. Při první volbě domluvili se v Jaroměřích voliči, že podají proti německým šmejdům v Krumlově, kdež 90 nových voličů takřka přes noc uděláno bylo, protest tím způsobem, že se voličové volby neúčastní. A také svou provedli. Moravské místodržitelství vyspalo novou volbu v Jaroměřích na den 25. října a tato druhá volba dopadla tak, jako ta první. Voliči k volbě opět se nedostavili.

Katolicko-politická jednota Olomoucká konala veřejnou schůzi v Holici u Olomouce dne 21. října. Veřejná schůze kat.-politických jednot jsou pravý hřebík. Jsou to zvláště schůze důvěrné, jen od učenců přivřeců kněžstva navštěvované. V Holici si pozvali kněží do schůze okolní dělnictvo, o němž se domnívali, že je smýšlením křesťansko-socialního. Vskaz smýšlili se. Dělník Bečička přihlásil se k slovu a vytkl v delší své řeči klerikálům všechny jejich chyby a zvrácenosti a na konec své řeči navrhl, aby lidové strany a svobodomyšlným poslancům českým vyslovena byla pro jich snahu o všeobecné volební právo důvěra. To se také stalo vzor všemu protestu přítomných kněží.

Dne 14. října konal politický klub Boskovský veřejnou schůzi v Černé Hoře v místě, jež klerikálové dosud považovali za své. V této schůzi mluvil dr. Prokeš z Brna a Mládek z Vel. Třešného. Sebůže byla velmi četná navštěvena. V přijaté resoluci hlavně byl kladen důraz na společný a jednotný program lidové strany moravské se svobodomyšlnou stranou českou.

Jakou máme svobodu tiskovou za nynější koaliční vlády, dokazují konfiskace za posledních 14 dnů. Lidové Noviny byly konfiskovány dne 12. října skrz články, jež pojednával o volbách krumlovských. — Olomoucký Pozor stihla konfiskace pro články obsažené v čísle ze dne 20. října, jež pojednával o zápase v moravských městech. — Poslední číslo Brněnského protizidovského čtrnáctidenníku "Draka" bylo konfiskováno pro druhý článek "Antie mitismus". — Brünner Morgenpost, úřední list podlehl konfiskaci, že se rozepsal horlivým způsobem o umírajícím císaři ruském. — První číslo beletristického časopisu Niva bylo konfiskováno pro závadnou novelu Merhautovu: "Píseň práce". — Konečně bylo konfiskováno číslo Lidových Novin ze dne 26. října. Závadný byl článek: "O abstinenci voličů Jaroměřických."

Mor. Ostrava s celým svým rozsáhlým revírem ubelným dostane od 1. listopadu státní policii, která bude podřízena policejnímu ředitelství brněnskému. Ostravská policie přý se bude skládat ze samých neuniformovaných detektivů, kteří nepozorovaně budou moci vnikati do kruhů dělnických. Moravští Pinkertonáci!

Dne 24. října konala se schůze důvěrníků klerikální strany. Šlo se o 60 klerikálů, vesměs kněží, až na nepatrné výminky. Schůzi předsedal hrabě Serenyi, nástupce zemřelého předsedy hraběte Belcrediho. V této schůzi jednalo se o poměru klerikálů k straně národní. Farář Srbecký, velký klerikální mluvka, žádal naprosto odložený. Na to páni páteři nepřistoupili. Schůze se usnesla, že se má vykoupi čtvrt roku. V tom čase má zvláštní, tak zvané "Hlasovo" družstvo vyjednávat s

hořký, aby klerikálem požadavkům vyhověli. Jestli to neudělají, ustaví přý se klerikální strana jako samostatná politická strana.

Brněnské dělnictvo uspořádalo dne 16. října velkou demonstraci ve prospěch všeobecného hlasovacího práva. Veliké davy v počtu asi 10.000 lidí táhli městem a provolávali na četných místech: Dajte nám naše všeobecné volební právo! Přý se zájmovým zastupováním! Veškerá brněnská policie byla na nohách a všechno vojsko bylo také konsignováno, však nedala žádného podnětu k záročením, neb dělnictvo demonstrující chovalo se vesměs důstojně. Dne 20. října dostala policie brněnská opět práci. Musela sbírat a odtrhávat na 7000 letáků, jež dělnictvo rozházelo a na domcích napíjlo. Tyto letáky oznamovaly legendu "o všeobecném hlasovacím právu". Měly nápis jako: Co je všeobecným právem volebním? Přý se zastupováním zájmovým! Při této manifestaci bylo zatčeno 23 osob, mezi nimi 12 typografů.

Národopisný odbor v Pírově, jež koř i odbory jiných měst na Hané uspořádají všeobecný národopisný hamácký sjezd v Pírově. — Haná vystaví na výstavě v Praze svůj hanácký grunt. K tomu účelu konají ve všech obcích na Haně sbírky.

V Tišnově zahájena bude 15. listopadu t. r. zimní hospodářská škola. — V tomto městě zemřel notář Václav Kadroňka, jenž působil v národních kruzích moravských obzvláštní čty.

V novém Jičíně, v německém městě se značnou českou menšinou, konalo se dne 20. října v nově postaveném národním domě první české představení divadelní. Hrál tu divadelní společnost K. F. Štětky, meškající právě ve Ve. Mezifótě.

Na Vyzovsku zařizuje se rolnický akciový závod ovocnářský. Kapitál je už částečně pojištěn.

Od 1. listopadu splynou oba listy v Hranicích, Hranicko-Lipnické Noviny a Pobežvan v jeden týdeník. Vydavatel a redaktor Uh.-Hradičské "Slovače" p. Janča přesídil se do Vídně, kdež vydávati bude nový list "Slovan".

Vraždy, samovraždy, neštěstí atd. Velikou sensací způsobila v Olomouci sebevraždou učitele Lukeše z Bělidel u Olomouce. Učitel Lukeš zmizel a když po něm pátrali, našli ho v grygovském lese oběšeného na stromě. Lukeš byl učitelem na matičné škole na Bělidlech, kdež při obecních volbách jako i v blízkých Hodolanech národní strana zvítězila. Vítězství toto připisuje se horlivé činnosti učitele Lukeše, na něhož se vrhla veškerá zášť poražených odrodilců a židů. Učitel Lukeš byl několikrát udán na hejtmanství a byl v ustavičném vyšetřování a pronásledování. Místo aby se okr. školní rada ujala pronásledovaného učitele, poslali k němu stále četnicko a ti ho vyslyšeli. Takové pronásledování dohnalo ubohého k sebevraždě. Učitel Lukeš byl 32 roků stár a zanechal ženu a tři malé děti. — V Olomouci dne 13. října střílel dělostřelecký desátník Alois Senický rodič z Opavy po své milence, nevěste Hedvice Elbertové a pak sám sebe střílel se revolverem do spánku. Elbertová zemřela druhý den v nemocnici a byla s velkou slávou od svých přátel pochována. Senický bude při životě zachován, bude však dočista slepý. Příčina zastřelení Elbertové je, že Senický měl být na žádost svých rodičů do Krakova přesazen. Žádal milenkou, aby ho tam následovala, ta však nechtěla a proto ji Senický zastřelil. — Strašná událost odehrála se dne 19. října v Křelově. Do světnice, v které leželo malé děcko, vedrala se svině a pokousala dítě, takže následkem toho zemřelo. — V hostinci "National" v Mor. Ostravě zastřelil se 26letý cestující, když si byl dvě břitvou

illy podřezal. Nikdo ho nezastavil a proto byl fotografován. — Dne 13. října byl v Židenicích u Brna poboden husovický strážník štáncel několika chasníky, mezi nimi byl Leopold Antonický. Stav raněného strážníka je kritický. — Vladimír Mokřý, rodič s Vodňan a majitel klubovního velkozávodu ve Vl. dni zavraždil se v hotelu Neuhausenově v Brně. Bodi se zrovna do srdce. Finanční nesnáze dohnaly tohoto 33letého muže k sebevraždě. — Obecní strážník Kratochvíl v Pírově byl v hostinci M. Hraze při tanečním zábavě, když mezi vojenskou chasní pořádek dělal, nebezpečně posekáán. — V polci u Boskovic přepadl František Sedláček, 21 letý rekrut, starou ženu 87letou nádenici Zligárovou, učinil jí násilí a světlé ubohou do naha a utekl se šťastem, které pak v Boskovicích prodávati chtějí, při čemž byl zatčen. — Obchodní příručí František Rypka skočil na Věvěř ulici v Brně s okna svého bytu. Byl dopraven do nemocnice. — V lese Březíně nedaleko Třebíče nalezena byla 19. října mrtvola neznámého asi 45letého muže. Při mrtvole nalezeny byly papíry znějící na jméno Josef Hobza. — V Kufmí se sesuly nové vystavené pivovarské sklepy. Pivovar Kufmický patří brněnské obci. Škoda obnáší na 40.000 zl. V Nové Vsi postěvil rolník Štěpán Věrosta při honbě 17letého honce Antonína Dostála na obou nohách. — Dne 26. října zastřelil se blízko nemocnice sv. Anny v Brně asi 40letý neznámý muž.

Burlington New Short Line.

Dráha Burlington jest pozoruhodnou zvláštností ve všeobecně jízdně zpadně dráb.

Během doby, kdy stavba dráb v této zemi úplně byla zastavena, pokračovala Burlington dráha stále ku předu v severozápadní končině a s radostí oznamuje nyní dohotovení dráhy do Billings, Mont., 893 mil od Omahy.

V Billings pojí se s Northern Pacific dráhou a pod dopravní smlouvou s touto společností jest vyměřováno tu všechny obchody, neb lépe řečeno, dopravován sem i tam ze všech stanic dosažitelných systemem dráb Northern Pacific a Burlington.

Tato nová krátká linie (New Short Line) — jest takovouto skutečně — zkracuje vzdálenost mezi Omahou, Kansas City, St. Louis a teritorii jižně a jihových. od těchto měst, na jedné straně a Montanou, severním úhlem a Puget Sound bodu na druhé, od 50 do 473 mil. Stává se takto důležitým činitelem v privádním rozsáhlé části země při Northern Pacific dráze v blízkí styk s Missouri a Mississippi údolím.

K zobrazení věcí: The New Short Line ušetří:

- 294 mil mezi Omahou a Helenou.
- 224 mil mezi Omahou a Butte.
- 371 mil mezi Omahou a Spokane.
- 54 mil mezi Omahou a Tacoma.
- 49 mil mezi Omahou a Seattle.

Tato nová dráha stavěna jest trvale, ex-lentně souměrná, kolejnice jsou z nejlepšího ocele a položeny na větším počtu pražců než obyčejně; následkem toho vyrovná se nejlepší a nejstarší částem Burlington systemu.

Lidé, jejichž úsudek jest na slovo vzatý, prohláší jí za lepší kterékoliv nové tratě kdykoliv v západních státech postavené.

Vlaky sestávají z Pullmanových spacích vozů, vozů s houpacími pohovkami (sedadla zdarma) a pravidelných vozů osobních. Jezditi budou z Omahy a Lincoln do Billings každodenně.

Jakožto dráha, bohatá na scenerie, zaujímá tato nová linie přední místo.

Bohaté farmy východní a střední Nebrasky, méně osídlená krajina, ležící mezi Ravnou a hranic, odděluje Nebrasku od South Dakoty, cañony, skaliska a pahrbkovité ležiny Černých Vrchů, čarokrásná "Čertova Věž" a zavodňované krajiny severního Wyomingu, Custerovo hřiště, ohrazné zátoče Little Big Horn, krásné úžlabiny slavné Crow Indian Reserve — vše to užití lze z oken vlaku této dráhy.

Úplně vysvětlen, vztahující se k službě jízdné, ceny neb jiné podrobnosti New Short Line s radostí budou každému zaopatřeny na požádání u

J. FRANCIS, G. P. A. Burlington Route, Omaha, Neb.

Vzpomínky na Vojtu Náprstka

od Šafa Pullmanského

Matka pohrdala přepychem, byla skromná, pokorná, nedala se omámiti zámožností a přebývajícím jměním. Pochopila právě šlechtictví ve šlechtických lidech. Syn byl po ní. Cítil jako ona. Co matka sama se sebe a rodiných tradic, a příkladů jí známých čerpala co do filosofie života, Vojtěch našel to v literatuře, turkách vzdělávacích národů a uměl a nich voliti to nejlepší. Zamíloval si knihy a šel v nich. Ale život chtějí znáti a vlastních názorů a chystal se na velké osudy.

Jeho veškerá bytost bouřila se proti jhu absolutismu. Byl Čechem neporušeným, dějiny vlasti jej uchracovaly. Soustředil a kapli Belemskou, její zbytky ještě pamatoval. Viděl v duchu davy Husových učenců a posluchačů putovati v těchto místech na kazání mučednicka za ryzost převeděním. —

Jarní vánok svobody roku osmačtyřicátého našeho věku dotkl se jeho čela a byl posledním popudem k písně rozkvětu toho velkého charakteru.

Znal jsem z ulice povzdání mladého Vojtěcha tehdy ještě řingerhuta a vlnivým dlouhým vlásem, s ohnivým okem, a úsměvem na rtech. Byl to skvělý zjev. Bylo známo o něm, že jinak nemluvil než-li čecky a všemu šosaktví že válku vyprovodil. Jeho zjev v tehdejší pražské společnosti byl podoben jakémusi meteoru. Váude bylo o něm mluveno Studoval práva ve Vídni, avšak zavítával často do Prahy a hned bylo ho plno v českých kruzích. To bylo před rokem osmačtyřicátým, který jej jak známo, ve Vídni zastihl a jehož bouře jej zahnila přes moře do nového světa Amerického, místo co jeho plány a snahy směřovaly tehdy do Orientu k poznání jiných světů a k minulosti národů.

Na místě toho zahnal jej vítr osudu v pouště světa nového do výhně brdounosti. Ušel tísňovému vězení ve vlasti. Byl určen přivesti do něducha svobody, demokracie, práce a nových ideí. Tam, v novém světě odbýval si léta učednická v práci tuhé, ve strádání a trampotách. Ani slechu o něm nebylo první čas jeho vzdálenosti, mezi čimžto ubohá matka oči sobě div nevyplaкала. Sestra Serfinová byla její těšitelkou a podporou.

Konečně došla zpráva. Byl tedy živ a měl svou dobrou mysl. V podobném životopisu budou zajisté sledovány jeho listy a potřebné zprávy. Zachycuji jen pablesky vlastní paměti v tom okamžení, kdy s jinými polekanými přáteli jsem se blížila se srdcem rozervaným tomu vlnnému pohostinnému domu.

Pamatuji tedy ty zvěsti a pověsti o prvých příspěch Vojty Náprstka z Ameriky. Ta nebyla s námi tehdy ještě tak zblížena paroplavbou, nebyla s námi ještě spřízněna bratrským svazkem našich drahých čtených vystěhovalců.

Znali jsme ji z cestopisů, z románů a novel. Zbožňovali jsme dějiny její. Washington vznášel se nad námi ve svatozáří ideálu. My děti roku osmačtyřicátého, znaly jsme ekstatiké nadšení pro svobodu a demokracii. Ve stuchlých šosáckých poměrech našich zahýbaly a vzkřísily se naše české idey dlouho utlučené, z doby husitské a česko-bratrské. Chápali jsme, čim jest Amerika naší době, evropským poměrům.

U nás lámala naše mladé síly tehdejší nesnesitelná reakce. Pomýšlení na Ameriku bylo nám pohledem z poušti na fata morganu, v nížto svěží pramen prýští. Hleděli jsme tam jako žizniví duchem a srd-

cem, jimiž jsme byli. Pak našel jsem, která Vojta Náprstek se stěhoval až do Milwaukee a posud do Chicago, nyní nám tak známé, tak domobého, stáječho však tehdy pouze 4500 obyvatelů.

Nastýdli se přiznati, že jsem v zeměpisu školním o tom nic nebyli dověděli.

Těly mysy sem, stědujeme vzdálenou zástu tam, která ve skrze postiny a indiánské táhlo. Ah, zde je to, u jezera Michigan. Vyslyšme posravy tak sympatickým tónem a novým, tehdejší doby, že stopujeme počátku odvětví českých dějin v jejich amerických. Snad není v zeměpisu potvorným, že byl Náprstek našim americkým Čechem, čim nášemu domoběmu kompolobádným vojevůdce Čech. Není emlé to porovnáni. Což se stývali jej rodáci jeho tamtéž a stývali-li jej posud otcem?

A jeho není více. Co vás Náprstek učinil, vymy nasadil pro svoje americké rod za pobytu mezi nimi a odvratu do vlasti, důžno vás požebrati, což zajisté se stane.

Teď táhne to dušň jako velké o jako skvělá dráha života. And jsem prve pravila, opakují, my ještě Náprstka nedocenili. My ještě dosti jasně nevěděli, koho mezi sebou, náš cit dobře čim koho jsme strutili, ale šasem, s nim zpráv o něm, pilnou životopis prací bude nám teprv docela zřejm o m byl.

Tak jsme tedy hleděli k němu našť stěněné vlasti a mohu dověděti, že jsme přijímali zprávy o s naším přezřímým porozuměním jeho mokratické snahy a svobodomyšlného počmání.

Bydlila jsem se svou rodinou blízko u Halánků v tomtéž koutě staroměstském, tehdy se ještě rázu středověkého. Tam jsem známa, jak jeho matka o něj chliila, jak vše a vše dobrého čim mu lidu poskytovala, jak mezi stále na miláčka vzpomínala, jak unavně se ucházela o dovolení návratu.

Posléze dočkala se syna drab a celý dům byl vzhůru. Matka jej zas, Praha, Čechy jej z Ameriky nej neztratil. Jaký jásoť u Halánků a s jakou lá vřidností, obrovskou vůlí vrátiti ten vyučenec ideí budoucnosti.

Za ním byla teď léta učennictva studijní. Teď nastala doba mista učitelova, vřuceova, doba sběratel a budněf.

A on byl ještě tak mlád, tak divný. Byl pln ohně, jakým až do svého krásného, jeho život dostojeného západu.

Panfaminka obývala krásně v přelci domu. Synovi o přibytěk před tím pronajatý v p. romu, kam se přicházelo po dlo pavlači. Jemu srdce zaplesalo, teď domov, vlastní půdu pod mma a hned rojily se mu plány v hř. Přehližel velkou místnost toho de z polovice jen zužitkovanou z dem, ty všelijaké přístavky a stěnky, křilničky, komůrky a k bálky rázu starověkého, a v du měnil to všecko k službám pokra a moderních požadavků.

Nejráději byl by to rázem vše stávil pomocí kouzelného jakéh proutka. Ale časem přirůstalo to také k srdci, právě jaké to a částečně posud trvá s tou rozto le originálním fyziognomií starobý avšak po americku využitkován nejnovější konstrukce uspořobené čelům vědeckým neb praktickým.

Co měl nyní na mysli? Předevš to museum na povzneňf prámý, jakožto hlavního pramene národní blahobytu, na poučení a povzbuz všech tříd lidu. To viděl v du vyrůstati z te půdy získané plii matky.

Když po letech došlo ke st jeho, vykázal mu část pozem posud docela nepoužitou. Př zmocnil se pro svoje sbírky a skladišť a sklípky, tak že byl divněm, kde se ty místnosti br na tom prostranství.

(Pokračování.)

Předmětem nejhojnějších stížností choroba jater, která ale se dá vyhoj užíváním dra. Petera Hoboka. Dost jej lze pouze od místních jednateů neb přímo od majitele dra. P. Farhney, 114 již. Hoyne Ave., Chicago, Illinois